

2006

XLV. ŠP (26.–28. 5.)

---

Ročník s řadou změn a novými lidmi v řadách organizátorů, především mladou odbornou pracovnící NIPOS-ARTAMA Lenkou Novotnou (později Hulákovou) a nově založeným o. p. s. Centrem kultury Písek, navazujícím na práci Divadla Fráni Šrámka a píseckého Kulturního klubu spravujícím i DFŠ, kostel sv. Trojice, městská kina, galerii Portyč a hudební pavilon v Palackého sadech. V divadle byla po 70 letech zavěšena původní historická opona, kterou však návštěvníci přehlídky zřejmě neviděli – jen její fotografii ve zpravodaji.

Do výběru z regionálních přehlídek postoupilo dvacet sedm inscenací, programová rada jich na ŠP zařadila čtrnáct. Návštěvnost vysoká a soustředěná, současné experimentující divadlo nabídlo řadu svých tváří od činohry a kabaretu k pohybovému či výtvarnému divadlu až po divadelní improvizaci. Po celou dobu přehlídky nepřestalo pršet, což bohatému programu nijak nevadilo, soubory i porotci se přesouvali s deštníky nad hlavou z místa na místo – ze Šrámkova divadla, kde se hrálo opět většinou s diváky na jevišti, do Divadla Pod čarou, pak zas do divadelní kavárny, a tak znovu a znovu...

Divadlo činoherního typu opět prezentoval soubor Chandradar z Nového Města na Moravě (na ŠP již od roku 2002) s dramatisací Saroyanova *Tracyho tygra* (překlad Jiří Josek, režie Klára Dvořáková) spíše jen převyprávěnou a bez fantazie. Soubor Obludárium ZUŠ Jana Štursy rovněž z Nového města na Moravě hrál inscenaci *Svatebčané na Eiffelce* podle Jeana Cocteaua (v překladu Miloše Hlávky a Jiřího Frejky, připravenou také Klárou Dvořákovou), mladý a divadelně málo zkušený kolektiv hrál však bezprostředně a autenticky. Divadlo Prkno z Veverské Bítýšky nepředvedlo mnoho experimentu, jeho činoherní inscenace hry Philippa Montany *Inventury* (režie Pavel Vašíček) nabídla sice excelentní výkony Jarky Vykoupilové, Saskie Mikešové a Evy Jakubcové, spíše však jako herecké cvičení s „hyperrealistickou důsledností“. Divadlo Kámen v autorské inscenaci Petra Macháčka *Marmeláda* také nezapřelo „činoherní“ formu, ale jinak: jako formálně minimalistické představení, zachycující „hlubinné podvědomí postav“, stále se opakující textový a situační „kolovrátek“; inscenace však nabídla „svébytnou estetiku s důležitější výpovědí než samotný obsah hry – za dvě hodiny se mnoho neudálo“ a vzbudila řadu kontroverzních ohlasů. Podobně se stalo i v inscenaci pražského souboru Útvar totálního divadla VYDRŽ! s hrou *Venku* (režie Vojtěch Poláček) pracující s realitou a symboly, s ironií a karikaturou „ve výrazné, téměř dekadentní herecké sebestylizaci, ne vždy ale dotažené a propracované – pikantní postmoderní hra textem i tvarem“.

Odjinud čerpal liberecký KÚD (Krátké a úderné divadlo) v pásmu skečů a písni *Punk není mrkev* (režie Michal Vácha). Experimentálnímu zadání festivalu se poněkud vymykalo – záměrně pokleslý humor ad absurdum, přímočaré zrcadlo nastavené estétům, slovy Vladimíra Hulce „lokální přča, regionální sranda pro kamarády, nic víc“, ale důkaz rozmanitosti soudobého generačního divadla. A naopak pražský Antonín D. S., pokračovatel Kulturně divadelního spolku Puchmajer, jehož páteř tvoří praktikující divadelní kritici schopní ironizovat sebe sama i diváky, představil vysoce artistní a do detailu propracovaný literární kabaret *Surovosti laskavosti* (scénář a režie Martin J. Švejda), představení se ale jednoznačného přijetí publika nedočkalo.

A ještě jeden kabaret: loňský písecký objev, plzeňský Pachýř Pačejoř, nabídl inscenaci *Koláž sledovanosti* (Karel Tekěše, režie Jakub Vašíček) jako výraznou „neortodoxní divadelní poetiku, absurdní texty a situace s inteligentním herectvím, čerpajícím

z lidového loutkářství“. Pražský soubor Ztracená existence uvedl při svém prvním píseckém vystoupení inscenaci *Dentální rapsodie aneb stomatologická revue* (scénář a režie Alexandr Guha), formálně rovněž lehkonožný, chytrý a herecky nápaditý kabaret, skvělou, lehce allenovskou zábavu. A „navážno“ si tentokrát počínaly královéhradecké Jesličky v inscenaci Emy Zámečnickové *Okna* – jevištní výpovědi sedmi mladých lidí. Parodický, na pohybu a gestech vystavěný sled čísel s milostnou a existenciální tematikou se však s publikem nepotkal. Již „legendární“ Jelínkovo královéhradecké divadlo DNO přivezlo *Nepokojíčky* na námět Jiřího Jelínka, Zuzky Vítkové a Petra Maška. Divčí minipříběhy v podání Zuzky Vítkové, Markéty Stránské, Diany Čičmanové a Dominiky Špalkové otevíraly bolesti a nepokoje dospívání – inscenace byla až příliš intimní a na samé hranici „voyeurství“ spíše než samotného divadla...

Skutečný experiment se také dostavil, dokonce ve třech inscenacích: příborský soubor Duonasekyru uvedl „freudovskou“ inscenaci Rezi & Dudy *Protekce údělu* (režie Pavel Rezi Rösner a Honza Dudy Dudek), v níž zkoumal absurditu světa „spíše způsobem básnickým či výtvarným happeningem než dramatickou situací“, avšak s autentickým „opravdovým“ herectvím. Tentokrát polsko-český soubor Dred Ondřeje Pumra, resp. J.S.T.E. (a Artyžok z polských lázní Kudowa) přivezl inscenaci údajného polského autora A. Kaszuba Pski *Lehká zemité plocha. Smirk.* jako výtvarně hudební performanci či spíše „instalaci, evokující obrazy Krista v absurdních a kritických souvislostech“, opět těžko srozumitelnou a bez zřetelného závěru.

Porota neměla při výběru píseckých inscenací na JH snadnou úlohu, jednoznačně se však shodla na nominaci hranického Láhor/Soudsystemu s kolektivní „all-stars-band performancí“ či jakousi „theatresession“ *100 procent alibi*. Početný soubor, vytvořený z členů řady jiných (viz předchozí ročník), a s výrazným herectvím Johany Švarcové a Petra Marka, předvedl čistou kolektivní improvizaci. Jednoduché až detektivní zadání o rozhodnutí spáchat sebevraždu rozvíjel do neuvěřitelných existenciálních poloh. „Balanc na hraně trapna a smrti,“ důsledné, provokativní až děsivé divadlo. Vladimír Hulec poznamenává, že tato inscenace jako koncept dotažený až do extrémních krutých poloh určitě vyvolá na Jiráskově Hronovu skandál...

Po letech měl tento ročník opět velmi výrazný pracovní a diskusní charakter, v porotě a seminářích působil skvělý výběr divadelních osobností: brněnská režisérka Zoja Mikotová, slovenský režisér a dramaturg Divadelní Nitry Ján Šimko, dramaturg Karel F. Tománek a Vladimír Hulec, po letech se objevil prof. Jan Císař. Vyšla tři čísla zpravodaje s titulem The Sandy Times, na němž se kromě Lenky Novotné podíleli redaktori David Slížek, Simona Bezoušková, režisér Martin Vokoun a grafik Ivo Jarý. Byl přehledný a informačně pestrý, v každém čísle stručné postřehy lektorů i diváků.

Bohatý byl i doprovodný program. V Divadle Pod čarou hrálo Divadlo Vizita s Jaroslavem Duškem *Písečné šrámy*, těsně před přehlídkou na hlavní písecké scéně Jihočeské divadlo z Českých Budějovic uvedlo Orffova *Carmina burana* a brněnské Divadelní studio GaGa ve spolupráci s Divadlem Bolka Polívky „vernisažovou komedii, která rozšiřuje ústa i rozhled!“ s názvem *Neslyšitelný řev umění*. Konaly se koncerty rockových skupin Nahoru po schodišti dolů band a 200 zbraní, program nabídl i filmová představení, písecká Prácheňská scéna měla premiéru W+V *Balady z hadrů*, vysílalo internetové Rádio pod čarou, v následujícím týdnu následovala divadelní přehlídka waldorfských škol...

Akce se stala nejen vysoce navštěvovanou, ale navíc soustředěnou a důslednou cestou do hlubin současného „experimentujícího“ amatérského divadla. Byť slovo experimentující bylo občas napadáno jako nepřesné a festival jako málo vyhraněný, nakonec se všichni snad shodli, že toto označení přece jen dostatečně výstižně charakterizuje jedinečnost a výlučnost této dramaturgicky, žánrově i formálně velmi otevřené přehlídky. (Hulec, Vladimír. Písek plný obludáří, marmelády a surových laskavostí. AS 2006, roč. 43, č. 3, s. 22)

Kdybychom hledali příklad nabízející trvale dokonalé rozbíjení všech norem, potom je to soubor Pachýř Pačejoř. Jeho Koláž sledovanosti byla názornou ukázkou tohoto experimentujícího divadla. S lehkonohou, ničím nezátíženou a na nic nedbající bezstarostností prezentuje a zpřítomňuje nejrůznější materiály, jež už samy o sobě svou povahou vnášejí vlastní normy. A tvůrci přitom absolutně odmítají jakékoli normy technické, jak při zpracování materiálů, tak ve způsobu zacházení s nimi. Nic nefunguje, jak by mělo, všechny věci vypadají fórově až primitivně a akce herců s nimi až bezradně, bezmocně, nešikovně. O vlastních normách estetických pak nelze mluvit vůbec; druh, žánr, styl neexistují. Jedním slovem: neumělost, provokativní a vyzývavá, odmítající jakoukoliv divadelní normu je základním společným rysem tohoto divadla. Z tohoto divadelního chaosu ale přece jen vystupuje tušený stín jakéhosi totálního zpochybnění možností divadla a možná celé naší tak technicky perfektní a technikou ohromující civilizace. (Císař, Jan. Úvaha jazykovědně divadelní. AS 2006, roč. 43, č. 3, s. 31)